

Jaargang 1977

550

Beschikking van de Minister van Justitie van 11 oktober 1977, houdende plaatsing in het Staatsblad van de tekst van de Wet op de Parlementaire Enquête

De Minister van Justitie,

Gelet op artikel II van de wet van 7 september 1977, Stb. 549;

Besluit:

de tekst van de Wet op de Parlementaire Enquête in het Staatsblad te plaatsen als bijlage van deze beschikking.

's-Gravenhage, 11 oktober 1977

De Minister van Justitie,
De Gaay Fortman

Uitgegeven de *achttiende* oktober 1977

De Minister van Justitie,
De Gaay Fortman

Artikel 1

1. Elk der Kamers of de verenigde vergadering der Staten-Generaal kan op voorstel van een of meer van haar leden of van een door haar ingestelde commissie besluiten een onderzoek in te stellen.

2. De uitvoering van dit besluit wordt opgedragen aan hetzij een reeds door de betreffende Kamer of door de verenigde vergadering ingestelde commissie, hetzij aan een daartoe in te stellen commissie.

3. Het besluit bevat een omschrijving van het onderwerp waarop het onderzoek betrekking zal hebben. Deze omschrijving kan hangende het onderzoek op verzoek van de commissie die het onderzoek verricht, door de Kamer of de verenigde vergadering worden gewijzigd.

4. Elk der Kamers of de verenigde vergadering der Staten-Generaal bepaalt de wijze waarop het aantal leden en plaatsvervangende leden van de commissie waaraan een onderzoek wordt opgedragen wordt vastgesteld alsmede de wijze waarop zij worden benoemd en ontslagen.

5. Een commissie van onderzoek kan geen der bevoegdheden, haar bij deze wet verleend, uitoefenen, indien niet ten minste drie harer leden of als zodanig optredende plaatsvervangende leden tegenwoordig zijn.

Artikel 2

1. Het besluit tot het instellen van een onderzoek wordt in de Staatscourant geplaatst. Daarbij wordt vermeld aan welke commissie het onderzoek is opgedragen.

2. Van wijzigingen in de omschrijving van het onderwerp van onderzoek en van beëindiging van het onderzoek wordt op gelijke wijze kennis gegeven.

Artikel 3

Vanaf het tijdstip der eerste bekendmaking zijn alle Nederlanders benevens alle ingezetenen en andere binnen het grondgebied van het Rijk verblijfhoudende personen verplicht aan de oproeping tot verhoor door de commissie uitgevaardigd, te voldoen en zijn alle openbare ambtenaren gehouden om, in overeenstemming met de bepalingen van deze wet, gevolg te geven aan de vorderingen der commissie van onderzoek, die deze tot uitvoering van haar last nodig oordeelt.

Artikel 4

De getuigen en deskundigen verschijnen voor de commissie van onderzoek, hetzij vrijwillig op een schriftelijke oproeping, hetzij ingevolge dagvaarding.

Artikel 5

1. Dagvaarding van getuigen of deskundigen geschiedt door de deурwaarders bij de verschillende rechterlijke colleges, hetzij op rechtstreekse last der commissie, hetzij, ten gevolge van haar vordering, op last der ambtenaren van het openbaar ministerie.

2. Onder dagvaarding wordt in deze wet mede begrepen voor wat betreft personen, die geen bekende woon- of verblijfplaats binnen het Rijk hebben, een oproeping op last der commissie op door haar te bepalen wijze.

Artikel 6

De getuigen of deskundigen worden in persoon of te hunner woonplaats gedagvaardigd, ten minste drie dagen voor de dag van het verhoor.

Artikel 7

1. De verhoren van getuigen en deskundigen worden door de commissie van onderzoek gehouden ter plaatse, waar zij zulks het meest wenselijk oordeelt.

2. De schriftelijke aantekening der afgelegde verklaringen of gegeven berichten wordt aan de getuigen of deskundigen voorgelezen of ter inzage verstrekt en door dezen ondertekend.

3. Indien een getuige of deskundige door ongesteldheid verhinderd wordt om voor de commissie ter aangewezen plaats te verschijnen, kan zij, zulks noodzakelijk oordelende, aan de kantonrechter der woonplaats van die getuige of deskundige opdragen, om hem daar ter plaatse, en naar gelang van omstandigheden, zelfs in zijn eigen woning te ondervragen.

Artikel 8

1. De commissie kan het verhoor van getuigen of deskundigen, mits deze de ouderdom van zestien jaren vervuld hebben, onder ede doen plaats hebben.

2. Onder ede gehoord wordende, zweert (belooft), op de wijze van ieders godsdienstige gezindheid, de getuige de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zullen zeggen; de deskundige zijn verslag naar eer en geweten, en overeenkomstig zijn beste wetenschap, te zullen uitbrengen.

Artikel 8a

1. Een getuige is gerechtigd zich tijdens het verhoor te laten bijstaan.

2. Om gewichtige redenen kan de commissie besluiten, dat een getuige zonder bijstand wordt verhoord.

Artikel 9

1. Indien de behoorlijk gedagvaarde getuige of deskundige niet verschijnt, wordt daarvan een proces-verbaal opgemaakt, hetwelk een nauwkeurige omschrijving der akte van dagvaarding behelst en door de aanwezige leden der commissie, of in het geval van artikel 7, derde lid, door de kantonrechter, wordt ondertekend.

2. Dit proces-verbaal wordt door de commissie, wanneer zij het nodig oordeelt, in handen gesteld van het openbaar ministerie bij de rechtbank van het arrondissement, waarin de in gebreke gebleven getuige of deskundige woont.

Artikel 10

1. De vervolging van de nalatige getuige of deskundige staat ter kennisneming van de burgerlijke rechter en wordt, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep, ter terechtzitting voor burgerlijke zaken behandeld, op de wijze bij de wet voor strafzaken ter kennisneming van de arrondissementsrechtbank voorgeschreven.

2. De bepalingen van de eerste titel van het vijfde Boek van het Wetboek van Strafvordering zijn ten deze van toepassing.

Artikel 11

Het proces-verbaal van niet-verschijning, door de commissie, of in het geval van artikel 7, derde lid, door de kantonrechter opgemaakt, levert, behoudens tegenbewijs, een volledig bewijs op van hetgeen daarin vermeld staat.

Artikel 12

De Nederlandse strafwet is toepasselijk op ieder die niet voldoet aan de verplichting in artikel 3 omschreven, ook indien het feit buiten het Rijk in Europa is begaan.

Artikel 13

Onverminderd de vervolging wegens de eerste niet-verschijning, kan de commissie een nadere dagvaarding van dezelfde getuige of deskundige bevelen, en zelfs door tussenkomst van de officier bij de betrokken rechtbank een bevel van medebrenging van de rechter-commissaris in het arrondissement waarin de getuige of deskundige woont, of zich werkelijk bevindt, doen requireren, om bij de dagvaarding te worden gevoegd.

Artikel 14

Bij herhaalde niet-verschijning zijn de artikelen 9, 10, 11 en 12 dezer wet mede van toepassing.

Artikel 14a

De commissie kan te allen tijde inzage vorderen en afschrift nemen van alle bescheiden waarover getuigen of deskundigen beschikken waarvan naar haar redelijk oordeel inzage of afschrift voor de vervulling van haar taak nodig is.

Artikel 15

Wanneer een getuige of deskundige, hetzij op de eerste, hetzij op de nadere dagvaarding verschenen of uit kracht van het bevel van medebrenging voor de commissie gebracht zijnde, weigert te antwoorden, of de eed (belofte) af te leggen dan wel aan een vordering ingevolge artikel 14a gevolg te geven, wordt daarvan proces-verbaal opgemaakt, hetwelk de redenen van weigering, zo die gegeven zijn, inhoudt, en door de aanwezige leden der commissie, of in het geval van artikel 7, derde lid, door de kantonrechter, wordt ondertekend. Dit proces-verbaal bezit de bewijskracht in artikel 11 omschreven.

Artikel 16

De commissie stelt dit proces-verbaal, wanneer zij het nodig oordeelt, in handen van het openbaar ministerie bij de rechtbank van het arrondissement waarin het verhoor was gelast; de vervolging geschiedt op de wijze bij artikel 10 omschreven.

Artikel 17

1. De rechtbank van het arrondissement kan de gijzeling van de weigerachtige getuige of deskundige gelasten; deze gijzeling wordt voor een tijdvak van zes maanden uitgesproken, doch houdt op wanneer de getuige of deskundige vroeger aan zijn verplichting mocht hebben voldaan.
2. Op de vordering der commissie van onderzoek, gelast de president van de arrondissementsrechtbank de dadelijke gijzeling van de weigerachtige getuige of deskundige, die inmiddels tot aan de uitspraak van de president, op last der commissie, binnen het lokaal, waar zij vergadert, in bewaring kan worden gehouden; het door de president af te geven bevel vermeldt de gedane vordering, benoemt de deurwaarder met de overbrenging belast, en wijst de plaats der voorlopige gijzeling aan.
3. Van de in-gijzeling-stelling wordt een akte opgemaakt, waarin het bevel tot gijzeling wordt aangehaald en waarvan onmiddellijk een afschrift aan de gegijzelde wordt overhandigd.
4. Deze voorlopige gijzeling houdt op bij de voldoening aan de vroeger geweigerde verplichting, en vervalt van rechtswege, indien de bekrachtiging daarvan niet binnen acht dagen bij de rechter is gevraagd.
5. De bij vonnis bevolen of bekrachtigde gijzeling is uitvoerbaar, niettegenstaande verzet of hoger beroep.

Artikel 18

Niemand kan genoodzaakt worden als getuige of deskundige de geheimen van enig handwerk, bedrijf of nering bloot te leggen, die door hem of de zijnen worden uitgeoefend, noch andere soortgelijke bijzondere belangen te openbaren.

Artikel 18a

1. De commissie houdt zitting in het openbaar.
2. Zij kan echter om gewichtige redenen besluiten een verhoor of een gedeelte daarvan niet in het openbaar af te nemen.
3. De leden en plaatsvervangende leden van de commissie bewaren geheimhouding omtrent hetgeen hun tijdens een besloten zitting ter kennis komt.
4. De aantekening, bedoeld in artikel 7, van een verhoor of een gedeelte van een verhoor als bedoeld in lid 2, wordt ter inzage gelegd van de leden der Kamer of de verenigde vergadering door wie de commissie is ingesteld. De leden bewaren omtrent de inhoud van zodanige aantekening geheimhouding.

Artikel 19

1. Zij, die uit hoofde van hun stand, beroep of wettige betrekking tot geheimhouding verplicht zijn, kunnen zich verschonen getuigenis af te leggen, doch alleen en bij uitsluiting nopens hetgeen waarvan de wetenschap aan hen als zodanig is toevertrouwd.
2. Zij kunnen inzage of afschrift weigeren van bescheiden of gedeelten daarvan tot welke hun plicht tot geheimhouding zich uitstrekt.

Artikel 20

1. De gevoelens, door de leden van colleges bij de behandeling van zaken ter vergadering geuit, en de deswege plaats gehad hebbende beraadslagingen mogen, voor zover bij de wet een verplichting tot geheimhouding is opgelegd, nimmer een onderwerp van verhoor of ondervraging uitmaken. Met betrekking tot de behandeling van zaken ter vergadering van de Raad van Ministers en de deswege plaats gehad hebbende beraadslagingen mogen Ministers en gewezen Ministers slechts worden ondervraagd over in die Raad gevallen beslissingen en de gronden waarop dezelve rusten.
2. De verschoning van verplichte geheimhouding door burgerlijke ambtenaren of militairen of gewezen burgerlijke ambtenaren en militairen van alle rang ingebracht, moet insgelijks worden aangenomen indien zij rust op het beweren dat de verlangde openbaarmaking wordt geoordeeld in strijd te zijn met het belang van de Staat, of op de stellige last van hun meerderen dezelfde grond van verschoning aanduidende.
3. In beide gevallen kan echter de Kamer of de verenigde vergadering der Staten-Generaal op het verslag van haar commissie verlangen, dat de grondheid der ingebrachte verschoning door het hoofd van het departement van algemeen bestuur, waaronder de betrokken ambtenaar of militair behoort of behoord heeft nader bevestigd worden.
4. Met betrekking tot gewezen Ministers geschiedt voor zaken, welke betrekking hebben op de tijd van hun ministerschap, de bevestiging door Ons.

Artikel 21

Het hoofd van het departement van algemeen bestuur bij hetwelk, of onder wiens ondergeschikte ambtenaren, stukken voorhanden zijn, welke inzage door de commissie schriftelijk verlangd wordt, bewilligt die inzage, tenzij hij oordelen mocht dat zij met het belang en de zekerheid van het Rijk, de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen in strijd zou kunnen zijn.

Artikel 22

Bij de toepassing der bepalingen, in de beide voorafgaande artikelen vervat, op leden van staatscolleges of andere ambtenaren, wier werkkring hen niet rechtstreeks onder enig departement van algemeen bestuur rangschikt, zal de machtiging tot of weigering van inzage van stukken, of verklaring van strijdig staatsbelang, worden gegeven door het hoofd of de hoofden der departementen van algemeen bestuur tot wier werkkring die behandelde zaken specifiek behoren.

Artikel 23

1. Wanneer de commissie van onderzoek nodig acht, buiten het Rijk in Europa verblijfhoudende personen als getuigen of deskundigen te horen, kan zij van de vragen, waarop antwoord verlangd wordt, in geschrifte mededeling doen aan het betrokken departement van algemeen bestuur, dat de voldoening daaraan bevordert.

2. Indien de medegedeelde vragen door ambtenaren of militairen van alle rang moeten worden beantwoord en het hoofd van het betrokken departement van algemeen bestuur van oordeel is, dat het belang van de Staat de beantwoording niet toelaat, wordt daarvan aan de commissie kennis gegeven.

3. Artikel 20, derde lid, is ten deze van toepassing.

Artikel 24

Behalve in het geval van artikel 25, kunnen nimmer verklaringen voor een commissie van onderzoek, of op hare vordering afgelegd, als bewijs in rechte gelden, hetzij tegen degene door wie zij afgelegd zijn, hetzij tegen derden.

Artikel 25

1. Getuigen, die in hun onder ede afgelegde verklaringen daadzaken hebben vervalst, of tegen de waarheid voorgedragen, worden gestraft met de straffen tegen valse getuigenis in burgerlijke zaken bij het Wetboek van Strafrecht bedreigd.

2. Die schuldig is aan het omkopen van zodanige getuigen, wordt gestraft naar de voorschriften in gezegd wetboek omtrent omkoping van getuigen gegeven.

3. Het proces-verbaal van gehouden getuigenverhoor bezit de bewijskracht in artikel 11 omschreven.

Artikel 26

De getuigen en deskundigen ontvangen, des verkiezende, schadeloosstelling door de commissie, of in het geval van artikel 7, derde lid, door de kantonrechter, op vertoon der schriftelijke oproeping of de akte van dagvaarding, te begroten overeenkomstig het bepaalde omtrent getuigen en deskundigen krachtens artikel 57 van de Wet tarieven in burgerlijke zaken.

Artikel 27 (vervallen)

Artikel 28

De bevoegdheid en de werkzaamheden van een commissie van onderzoek worden door de sluiting van de zitting of door de ontbinding van één of van beide Kamers der Staten-Generaal niet geschorst.

Artikel 29

1. De Kamer of de verenigde vergadering der Staten-Generaal stelt een raming vast van de kosten, welke naar haar oordeel voor het onderzoek in een bepaald dienstjaar vereist zijn. Zij brengt deze te Onze kennis. Wij dienen vervolgens bij de Tweede Kamer een ontwerp van wet tot verhoging der rijksbegroting in.

2. De Kamer of de verenigde vergadering der Staten-Generaal kan besluiten, dat aan de leden van een commissie van onderzoek vergoeding wordt toegekend van de reis- en verblijfkosten, welke zij hebben moeten maken uitsluitend tot het verrichten van werkzaamheden voortvloeiende uit hun lidmaatschap dier commissie.

Artikel 30

Deze wet kan worden aangehaald als de Wet op de Parlementaire Enquête.